

Nr 64.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1919 kl. 12 m.

Utlåtande, angående rätt till tjänsteårsberäkning för två tjänstemän i riksbanken.

Med skrivelse den 20 sistlidna mars hava fullmäktige i riksbanken överlämnat till bankoutskottet ställda, inom behörig tid till fullmäktige ingivna skrivelser från bankkommissarien C. G. Dahlgren och kamreren vid riksbankens huvudkontor J. A. M. Cadovius angående tjänsteårsberäkning.

Dahlgren anför följande:

»Undertecknad, som den 27 november 1913 förordnades att efter bankofullmäktigen R. Norberg upprätthålla tjänst i 4:e graden vid riksbankens huvudkontor samt sedermera oavbrutet skött denna tjänst till den 12 juli 1917, då jag utnämndes till ordinarie tjänsteman i graden, får härmed vördsamt anhålla, det bankoutskottet välvilligt måtte utverka riksdagens medgivande, att den tid, varunder jag sålunda på förordnande oavbrutet upprätthållit tjänst i 4:e graden före min utnämning, måtte räknas mig till godo vid beräkning av ålderstillägg i graden.»

Cadovius har anfört:

»Undertecknad får härmed vördsamt anhålla att i och för erhållande av ålderstillägg den tid måtte få räknas mig till godo, under vilken jag oavbrutet till min utnämning i tredje graden vid riksbankens huvudkontor innehaft förordnande i nämnda grad i succession efter bankofullmäktigen R. Norberg.»

För egen del hava fullmäktige anfört följande:

»Då i flera fall inträffat, att till verkställande styrelseledamot vid avdelningskontor utsetts ordinarie tjänsteman i riksbanken och sådan tjänsteman genom att styrelseledamöterna vid avdelningskontoren väljas blott för ett år i sänder ej kunde frånträda sin tjänstebefattning, hade en del befattningar i banken kommit att uppehållas av vikarier. Dylika vikariat kunde bliva långvariga och beräknades oftare förekomma, i den mån nya avdelningskontor inrättades.

Under dessa förhållanden gjorde åtskilliga tjänstemän vid huvudkontoret år 1890 framställning om bland annat sådant tillägg till avlöningsstaten, att

tjänsteman, efter erhållen befordran till ordinarie befattning, kunde få i avseende å uppflyttning till högre lönegrad tillgodoräkna den tid, han såsom vikarie, under tjänsteman meddelat annat uppdrag inom riksbanken, skött ordinarie tjänst. Framställningen tillstyrktes av såväl fullmäktige som bankoutskottet och 1890 års riksdag fogade följande tillägg till bestämmelserna angående tillämpning av avlöningsstaten:

Vikariat, som till följd av ordinarie tjänsteman anförtrott annat uppdrag i riksbankens tjänst blivit meddelade och fortfarit, intill dess den tillförordnade befodrads till ordinarie tjänst inom den grad, varuti han sålunda tjänstgjort, må såsom ordinarie tjänstetid anses och sålunda kunna, efter den i § 74 av reglementet föreskrivna prövning, inberäknas i den tid, som erfordras för erhållande av stadgat lönetillägg, dock under villkor att ifrågavarande slags förordnande bör hava fortfarit minst ett år.

Denna bestämmelse kvarstod oförändrad till år 1903, då den utvidgades till att omfatta alla slags förordnanden, som oavbrutet fortfarit, till dess den tillförordnade befodrads till ordinarie tjänst i samma grad, varuti han sålunda tjänstgjort.

Vid framläggande år 1914 av sitt förslag till ny avlöningsstat för riksbanken uteslöt löneregeringskommittén bestämmelsen ifråga, då någon motsvarande förmån med avseende å ålderstilläggsperiodernas beräkning icke tillkomme befattningshavare i allmänhet hos statens ämbetsverk och myndigheter.

Löneregeringskommitténs mening blev av riksdagen godkänd.

Vad successionen efter till verkställande styrelseledamöter utsedda tjänstemän vidkommer, är stadgandet också obehövt, enär med år 1899 tjänsterna efter dem anslås lediga och besättas med ordinarie innehavare.

Sedan undertecknad Norbergs inval bland fullmäktige år 1909 uppehålls emellertid en tjänst i fjärde graden och graderna därunder i succession genom vikarier. Dessa vikarier åtnjuta visserligen full avlöning, var och en för den grad, i vilken han tjänstgör, men få vid befordran till ordinarie i graden icke tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring däri för erhållande av ålderstillägg. Enär likvist förordnanden av nu ifrågavarande slag, såsom fallet är med exempelvis sökandena Dahlgren och Cadovius, kunna sträcka sig över en följd av år och då de vikarierande i alla hänseenden hava samma ansvar, skyldigheter och åligganden som den ordinarie tjänst innehavaren, synes det vara med billighet överensstämmande, att dessa vikarier, om de med gott vitsord bestritt sina förordnanden, sedan de befodrads till ordinarie i graden, få räkna sig till godo sin föregående tjänstgöring däri, om denna tjänstgöring oavbrutet fortfarit under någon längre tid, minst ett år.

Vid bedömandet av denna fråga bör ock tagas i betraktande, att åtskilliga lönebesparingar genom icke utbetalda ålderstillägg under årens lopp uppkommit.

Fullmäktige finna sig alltså böra hemställa, att till punkt 9 av villkor och bestämmelser vid avlöningsstaten fogas ett tillägg av följande lydelse:

'Vikariat, som till följd av ordinarie tjänsteman anförtrott offentligt uppdrag blivit meddelade och oavbrutet fortfarit, intill dess den tillförordnade befodrads till ordinarie tjänst inom den grad, varuti han sålunda tjänstgjort, må såsom ordinarie tjänstetid anses och sålunda kunna, under villkor av väl vitsordad tjänstgöring, inberäknas i den tid, som erfordras för erhållande av stadgad löneförhöjning, dock att ifrågavarande slags förordnande skall hava fortfarit minst ett år.'

Fullmäktige hava alltså föreslagit ett generellt medgivande för tjänsteman i riksbanken, vilken på grund av ordinarie tjänsteman anförtrött offentligt uppdrag såsom vikarie upprätthållit ordinarie tjänst att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna sig sådan vikariatstjänstgöring i graden, såframt denna tjänstgöring fortfarit minst ett år.

Utskottet.

En sådan förmån, vilken tidigare förekommit i riksbanken men därstädes borttagits genom beslut av riksdagen på lönerogleringskommitténs förslag, förekommer ej inom andra statens verk.

Under sådana förhållanden har utskottet icke ansett sig böra tillstyrka fullmäktiges förslag. Däremot har det syntts utskottet lämpligt att i de fall, om vilka här är fråga, lämna ett sådant medgivande, och får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må medgiva, att bankokommissarien G. Dahlgren och kamreraren J. A. M. Cadovius må äga att för erhållande av ålderstillägg, Dahlgren i fjärde graden och Cadovius i tredje graden, tillgodoräkna sig den tid, de på förordnande i succession efter bankofullmäktigen R. Norberg tjänstgjort, Dahlgren i fjärde graden och Cadovius i tredje graden, omedelbart före deras utnämning till ordinarie befattningshavare i respektive grad.

Stockholm den 23 maj 1919.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Gustafsson, Wickman, Roos* och *Hedenström samt*

av andra kammaren: herrar *Kristensson, Bogren, Sommelius, Jonsson* i Gumboda, *Edbom, Lindvall, Bäcklund* och *Hagman*.